

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΜΙΛΗ
ΝΑΥΣΙΚΑ ΤΣΑΟΥΣΗ
ΑΛΕΞΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ANNA ΙΩΣΗΦ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ XXXVIII - ΚΕΙΜΕΝΟ XLII

«ὦ νέοι, μέγαν ποιείσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν, μηδέ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι» (νέοι, μεγάλη και γενναία καρδιά στην ψυχή σας βάλτε κι ούτε τη ζωή σας να λυπάστε όταν πολεμάτε)
Τυρταίος

η επιτυχία
δεν εξαρτάται
από την τύχη

Βάζουμε στόχους
και τους πραγματοποιούμε

A. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα:

"Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiale petit filiae sororis, ipsa fecit omen. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: "ego libenter tibi mea sede cedo". Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit."

"Qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id fectum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam impobum, qui non fateatur."

B. Παρατηρήσεις

1. α. Να γράψετε τους τύπους όπου σας ζητούνται:

omen nuptiale: δοτική ενικού και αιτιατική πληθυντικού

longa mora: γενική ενικού

hoc dictum: δοτική ενικού και αιτιατική πληθυντικού

mea sede: ονομαστική ενικού και γενική πληθυντικού

mollibus sententiis: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού.

β. neminem, iste: τις πλάγιες πτώσεις του αρσενικού γένους των αντωνυμιών στον πληθυντικό αριθμό

nascentem: τις πλάγιες πτώσεις του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος

mea: τον ενικό αριθμό του ίδιου προσώπου, για το ουδέτερο γένος.

γ. libentius: τον υπερθετικό βαθμό

stultum: το θετικό βαθμό του επιρρήματος

longa: το θετικό και συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος

mollis: την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού βαθμού του επιθέτου στο ίδιο γένος.

2. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους ρηματικούς τύπους:

cederet: α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα και στις δύο φωνές

mortua est: β' ενικό οριστικής μέλλοντα και β' ενικό υποτακτικής παρατατικού

duxit: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και μέλλοντα στην παθητική φωνή

fore: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και μέλλοντα

fateatur: γ' ενικό υποτακτικής μέλλοντα και παρακειμένου

pervenerit: β' ενικό οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα

confirmaverunt: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα.

β. secuti: τα απαρέμφατα όλων των χρόνων του ρήματος (να λάβετε υπόψη το γένος του υποκειμένου της μετοχής).

γ. petit: το απαρέμφατο παρακειμένου

fecit: τη δοτική ενικού του γερονδίου

dicerent: την γενική ενικού της μετοχής του ενεστώτα, στο αρσενικό γένος.

3.α. "ut sibi paulisper loco cederet": να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης και να δικαιολογήσετε την εισαγωγή και την εκφορά της σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων.

β. si iste in Manliana Castra pervenerit : ... neminem tam stultum fore: να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να εκφράζει δυνατή ή πιθανή υπόθεση.

γ. Qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt: να αντικαταστήσετε την πρόταση με ρηματικό τύπο.

δ. uxor: να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο του τύπου και να τον αντικαταστήσετε με δευτερεύουσα πρόταση.

ε. ego libenter tibi mea sede cedo: να αντικαταστήσετε την κτητική αντωνυμία με την οριστική και να επισημάνετε τη διαφορά στο συντακτικό ρόλο τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α. Μεταφράσεις αποσπασμάτων

Η Καικίλια η σύζυγος του Μέτελλου, ενώ επεδίωκε την εμφάνιση γαμήλιου οιωνού σύμφωνα με τα πατροπαράδοτα (αρχαία) ήθη για την κόρη της αδελφής της. Τότε η Καικίλια είπε στην κοπέλα: «εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ τη θέση μου». Μετά από λίγο η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε αυτό το λόγο. Δηλαδή, πέθανε η Καικίλια, την οποία, ο Μέτελλος αγαπούσε πολύ όσο (αυτή) ζούσε_ αργότερα αυτός πήρε ως γυναίκα του την κοπέλα. (οδήγησε σε γάμο την κοπέλα)

Αυτοί εξέθρεψαν την ελπίδα του Κατιλίνα με τις επεικείς αποφάσεις τους και ενίσχυσαν την συνωμοσία που γεννιόταν με το να μην πιστεύουν (στην ύπαρξή της ή ότι αυτή γεννιόταν). Ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών πολλοί, όχι μόνο αχρείοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε με σκληρότητα και τυραννικά. Τώρα καταλαβαίνω, πως, αν αυτός φτάσει στο στρατόπεδο του Μάνλιου, όπου κατευθύνεται, κανείς δεν θα είναι τόσο ανόητος, που να μην βλέπει πως έγινε συνωμοσία, κανείς τόσο αχρείος που να μην το ομολογήσει.

Β. Παρατηρήσεις

1. α. *omni nuptiali / omina nuptialia, longae morae, huic dicto / haec dicta, mea sedes / mearum sedum, molli sententia / mollium sententiarum*

β. *nullorum / nullis / nullos / nullis, istorum / istis / istos / istis nascentium / nascentibus / nascentes / nascentibus meum / mei / meo / meum / meo.*

γ. *libentissime, stulte, longe / longius, molliore.*

2. α. *cedamus / cedamur, morieris(re) / moreris(re), ducere / ducitor, es / esto, fassurus-ra-rum sit / fassus-a-um sit, pervenis / pervenias, confirmanto.*

β. *sequi / secuturos esse / secutos esse / secutos fore.*

γ. *peti(v)isse, faciendo, dicentis.*

3. α. *ut sibi paulisper loco cederet*: δευτερεύουσα ονομαστική βουλητική πρόταση. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Πιο συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού *cederet*, γιατί στην κύρια εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*rogavit*: παρακαίμενος) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν. Παρατηρείται συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας, ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων.

β. *si iste in Manliana Castra pervenerit*: Σχηματίζεται υποθετικός λόγος εξαρτημένος από το *intellego*, σύνθετος γιατί έχει δύο αποδόσεις:

Εξαρτημένη μορφή

ΥΠΟΘ: *si iste...pervenerit*

ΑΠΟΔ: *neminem stultum fore / neminem improbum (fore)*

Ανεξάρτητη μορφή

ΥΠΟΘ: *si pervenerit*

ΑΠΟΔ: *nemo erit stultus / nemo improbus (erit)*: εκφράζει ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

Δυνατή ή πιθανή υπόθεση: *si perveniat / nemo sit stultus – nemo improbus (sit)*.

γ. *a quibus spe Catilinae mollibus sententiis al(i)ta / alta.*

δ. *uxor*: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο *Caecilia*.

Caecilia, quae uxor Metelli erat.

ε. *ego libenter tibi eius sede cedo.*

mea: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *sede* / *eius*: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική στο *sede*.

Εξάρτηση πρότασης από δοξαστικό ρήμα

(40) <i>Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat.</i>	
α) δοξαστικό ρήμα ενεργητικής φωνής	Ferunt <i>Sullam, occupata urbe, senatum armatum coegerat.</i>
β) δοξαστικό ρήμα παθητικής φωνής	Fertur <i>Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat.</i>

ΛΟΥΤΣΙΟ ΣΕΡΤΖΙΟ
ΚΑΤΙΛΙΝΑ
(108-62 Π.Χ)

Ρωμαίος πολιτικός με δραστήρια συμμετοχή στους εμφυλίους πολέμους της περιόδου 88-82 στο πλευρό του Σύλλα και πολλές ακόμα και πραξικοπηματικές απόπειρες, πλην όμως αποτυχημένες, να καταλάβει το υπατικό αξίωμα και να εκτοπίσει τον αντίπαλό του Κικέρωνα. Την πρώτη του συνωμοσία εναντίον του Κικέρωνα την οργάνωσε το διάστημα 68-67, οπότε δεν μπόρεσε να διεκδικήσει μέσω εκλογών το αξίωμα του υπάτου, διότι εκκρεμούσε σε βάρος του δικαστική δίωξη για καταχρήσεις (που δεν αποδείχτηκαν) όσο ήταν πρωτοπραίτορας Αφρικής. Το 64 κατάρχε να θέσει υποψηφιότητα αλλά ηττήθηκε από τον Κικέρωνα και τον επόμενο χρόνο ξαναπροσπάθησε με όπλο τη δυσάρεσκεια εναντίον του αντιπάλου του και υποσχόμενος παραγραφή χρεών. Απέτυχε όμως και πάλι... Κατέφυγε, λοιπόν, στη βία. Οργάνωσε στρατό στην Ετρουρία, όπου τον εξόρισε η Γερουσία και τον έστρεψε εναντίον του Κικέρωνα – αυτή ήταν η «δεύτερη συνωμοσία του Κατιλίνα». Ηττήθηκε όμως και στο πεδίο της μάχης, όπου έχασε και την ίδια του τη ζωή.

ΕΣΤΙΑΖΟΥΜΕ

στο μείζον ζήτημα
του επαγγελματικού
προσανατολισμού

Το Φροντιστήριο Πουκαμισάς, σε συνεργασία με εξειδικευμένα κέντρα συμβουλευτικής, εφαρμόζουν ένα ειδικό σύστημα επιλογής κατεύθυνσης και σπουδών των μαθητών στο σημαντικό και ευαίσθητο ζήτημα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Το πρόγραμμα Επαγγελματικού Προσανατολισμού που προσφέρουμε, αποτελείται από δύο βασικά μέρη: την αντικειμενική καταγραφή των ατομικών χαρακτηριστικών και την ανάλυσή τους, καθώς και την παροχή Συμβουλευτικής σε σχέση με τις κατευθύνσεις που ταυρίζουν στο συγκεκριμένο μαθητή.

φροντιστήριο
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ